

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลำดับชั้นทางประวัติศาสตร์ของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในแปลงนา และผลกระทบที่เกิดขึ้นในแปลงนาอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของเกษตรกรชาวนาในพื้นที่ราบลุ่มพิษณุโลก-พิจิตร โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ รวมทั้งการสำรวจ เก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนาทางด้านสังคม วัฒนธรรม และระบบเศรษฐกิจ ศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ทางสังคม ประเพณีและพิธีกรรมในแปลงนา รายได้รายจ่ายในครัวเรือน ทางด้านสิ่งแวดล้อมสอบถามจากชาวนาโดยตรงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในแปลงนาของเกษตรกร การชลประทาน และสิ่งมีชีวิตในแปลงนา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในแปลงนาคือ ระบบสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งระบบสังคมเป็นการปรับตัวจากที่เคยมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ช่วยเหลือกันเองกัน มาเป็นสังคมที่มีการพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดคือ ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวได้สูญหายไป ส่วนผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเป็นผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ ระบบการชลประทาน เพราะการทำนามากครั้งขึ้นจำเป็นต้องมีน้ำในการทำนามากขึ้นด้วย การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของพื้นที่แปลงนา การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ทำให้ชาวนาต้องขยายขนาดของแปลงนาเพื่อให้เหมาะสมต่อการใช้เทคโนโลยี การลดจำนวนลงของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในแปลงนาเพราะระบบนิเวศในแปลงนาเปลี่ยนแปลงไป และการระบาดของโรคแมลง

Abstract

TE138935

The Purposes of this research were to study the changing history and its impacts of farming technology in the Phitsanulok-Phichit River Basin. The data were gathered from primary and secondary sources including which the interview. The analyses of data included social, culture, economical factors, and environment. The impacts of farming technology change were drawn from the interview of the farmers.

It was found that the important factor which influenced farming technology change were social and economical system. The social system was adapted from simple ways of life to technology-oriented. The impact of this change can be sanative clearly in the cultural factor that is, rituals concerning rice disappeared. The impact of the change towards the environment are mainly concerned with water resources, irrigation system because it making farm more than must making water very much, farming pattern technology introduce for farmer it is increuse farms for use appropriate, livingthing in farm is abate because the ecology in farm is change, and the spread of insects and disease.